

B.R.S. Semester - 5 (Remedial) (CBCS) Examination
March/April-2025 (NEW COURSE)
C-17 Horticulture & Forestry(Core -17)

Time: 2:00 Hours

Marks: 50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (૧૦)
- 1) ખંડના માપને અસર કરતા પરિબળો મુદાસર સમજાવો.
 - 2) પ્રાયોગિક દોષ એટલે શું? પ્રાયોગિક દોષમાં વધારો કરવા માટે જવાબદાર પરિબળોની ચર્ચા.
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (૧૦)
- 1) ક્ષેત્રપ્રયોગના પાયાના સિદ્ધાંતો વિસ્તારથી સમજાવો.
 - 2) એક ક્ષેત્રપ્રયોગમાં 3600 સે.મિ. લાંબા ખંડમાં બે હાર વચ્ચેનું અંતર એક મીટર હોય તેવી કુલ 18 હારો આવેલી છે. જો સીમા અસર નિવારવા માટે બન્ને બાજુએથી બે-બે હાર તથા ખંડની લાંબી બાજુના બન્ને છેડે એક મીટર જેટલી જગ્યા સીમા વિસ્તાર તરીકે છોડવામાં આવેલ છે તો ખંડના કુલ વિસ્તાર અને ચોખ્ખા વિસ્તારના ક્ષેત્રફળની ગણતરી કરો. (આકૃતિ અને ગણતરી દર્શાવવી જરૂરી)
- પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ ટૂંકનોંધ લખો. (૧૫)
- 1) સમાનતા પ્રયોગ
 - 2) જમીનની અસમાનતાની અસર ઓછી કરવાના ઉપાયો
 - 3) સીમા અસર
 - 4) ચોકસાઈપૂર્વકનો પ્રયોગ
 - 5) ક્ષેત્રપ્રયોગની કાર્ય પદ્ધતિ
- પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (૧૫)
- 1) વોર્ડના મતદારોની યાદીમાંથી અભ્યાસ માટે નમુના તરીકે 80 મતદારોની પસંદગી કરવા માટે નક્કી કરવામાં આવેલ સરખું અંતર(નિશ્ચિત અંતર) 30 હોય તો મતદાર યાદીમાં કુલ મતદારોની સંખ્યા કેટલી હશે? (ગણતરી દર્શાવવી જરૂરી)
 - 2) માવજત એટલે શું? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
 - 3) સ્તરીત નમુના પદ્ધતિ એટલે શું?
 - 4) પાકની બે હાર વચ્ચેના ત્રણ અંતરો 45 સે.મિ., 90 સે.મિ. અને 135 સે.મિ. ની રીંગણના પાક ઉત્પાદન પર શું અસર થાય છે તે ચકાસવાના પ્રયોગમાં ખંડની ઓછામાં ઓછી પહોળાઈ કેટલી રાખશો? (ગણતરી દર્શાવવી આવશ્યક)
 - 5) પ્રાયોગિક એકમોને માવજતોની ફાળવણી લોટરી પદ્ધતિથી કરવાથી થતા ફાયદા વિષે ટૂંકમાં જણાવો.
 - 6) ક્ષેત્રપ્રયોગના હેતુઓ વિષે ટૂંકમાં સમજાવો.
 - 7) પ્રાથમિક પ્રયોગ અને નિદર્શન પ્રયોગ વચ્ચેના તફાવત ટૂંકમાં જણાવો.
